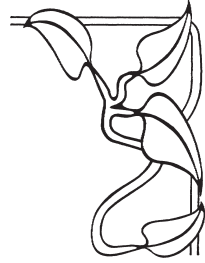

I

En anden verden

WILTSHIRE

JUNI 1901

DEN VIGTIGSTE GRUND til, at Sverre ikke følte sig særlig nervøs, var, at Albie altid havde omtalt sit hjem i Wiltshire i meget vage vendinger. Fra tid til anden havde han ligesom i forbigående nævnt "huset", sommetider også "jorderne" og "fåreavlen", så det lød som en større norsk bondegård, især det med fårene.

I toget til Salisbury havde Albie måske haft en sidste chance for at få et og andet gjort klart. I stedet kom de ud i en oprømt snak om, hvordan de ville kunne bruge deres kundskaber til at forbedre Englands vigtigste samfærdselsmiddel, jernbanerne. De var nyuddannede diplomingeniører fra Dresden og havde dermed verdens ypperste tekniske uddannelse i bagagen, og i og med at menneskeheden nu var trådt ind i et århundrede, hvor udviklingen ville gå mod ufattelige fremskridt, ja ligefrem nå et niveau, hvor det barbari, som kaldtes krig, ville blive umuligt – rektors strålende fremtidsvisioner i dimissionstalen stod stadig prentet i erindringen – lå ansvaret først og fremmest hos ingeniørerne. Den nye teknik ville forandre hele den menneskelige tilværelse i bund og grund. Intet var umuligt, så hvorfor ikke starte her og nu med at udtænke nogle raske forbedringer af jernbanedriften?

Sverre havde specialiseret sig i lige netop jernbaner og Albie i maskinlære, så emnet lå ligefor.

Albie slog ud med armene, strakte sig lykkeligt ugenert – de havde hele førsteklassevognen for sig selv – hævede højre pegefinger i en af sine typiske gestus og formulerede problemstillingen.

“Hvad er det dårligste her, hvor vi sidder? Lad os begynde med det. Hvad burde man forbedre med det samme, hvad er det første, der falder en ind?”

“Soden,” konstaterede Sverre og pegede misfornøjet på sin manchete. “Jeg tog en nystivet hvid skjorte på, da vi stod op på The Coburg i morges. Nu holder den ikke til over middag, er jeg bange for. Og så larmen og rystelserne, måske også den lave hastighed.”

Albie tænkte sig lidt om, men nikkede så samstemmende. Der var der nogle presserende problemer at løse, ingen tvivl om det.

De begyndte med soden, sikkert den største gene, specielt på en varm sommerdag som denne, hvor man gerne ville have lukket i det mindste lidt op for vinduet. Lokomotivet blev drevet af en kulfyret dampmaskine, og det var kulrøgen, der forårsagede problemet. Man kunne altså gå to forskellige veje, enten rense udledningen af kul ved hjælp af en form for filter, eller – mere radikalt – skifte fremdriftsmiddel. De nye automobiler kørte på olieprodukter. Der var også en vis emission ved den forbrænding, men sammenlignet med kulrøgen fra et tog var den ubetydelig. Teoretisk kunne man erstatte de kulfyrede dampmaskiner med forbrændingsmotorer af samme type som i automobiler, bare større. Hvad det ville betyde på omkostnings-siden, var en anden sag, kul var praktisk talt gratis i England.

Men på den anden side, som Rudolf Diesel havde konstateret i sin afhandling *Theorie und Konstruktion eines rationellen Wärmemotors zum Ersatz der Dampfmaschine und der heute bekannten Verbrennungsmotoren*, gik over halvfems procent af energien tabt i en dampmaskine. Det var et kolossalt energitab, og dermed

også penge ud ad vinduet. Rudolf Diesels nye motor kørte, i hvert fald i forsøgsudgaven, på jordnøddeolie. Unægtelig sværere end kul at skaffe i tilstrækkelig mængde, men til forskel fra kul ikke en endelig ressource, desuden renere og mindre sundhedsskadelig. Dieselmotorer, altså?

Eller hvad med elektricitet? foreslog Sverre. Rent og lydløst. Udledningen af kul ville så være koncentreret til de kraftværker, hvor man producerede energien. Dér ville det også være mere rationelt at prøve at filtrere røgen.

De kastede sig straks over problemet elmotorer. Der fandtes endnu ikke nogen, som var kraftfulde nok til at drive et helt tog, men det kunne måske også skyldes andet end rent praktiske problemer, for eksempel at ingen hidtil havde set behovet. Teknikken var der jo, at videreudvikle den burde ikke være forbundet med de store problemer. Så var det straks sværere, hvordan man fik distribueret elektriciteten fra produktionsstedet ud til lokomotivet. Elledninger med transformatorstationer var allerede en kendt og anvendt teknik, så langt ingen problemer. Og hvis man nu forestillede sig en tredje, strømførende jernbanskinne, som lokomotivet optog energien fra via en mede eller slæbesko på undersiden?

Dårlig idé. Bortset fra det rent metallurgiske problem med den kraftige slitage på slæbeskoen – og den hvinen, der ville komme fra den, apropos ubehagelige lyde! – så ville højspændingsledninger på jorden på kryds og tværs af hele England hvert eneste år koste måske hundred tusind kreaturer og ti tusind børn livet.

Det var Albie, der kom med den knusende indvending.

Sverre konstaterede med et suk, at man altså måtte tænke i luftbåren distribution af elkraften.

De lod problemet med fremdriftsmiddel ligge og tog fat på togets dunken og rumlen. Det var naturligvis skinnesammenføjningerne, der forårsagede larmen. Hvad kunne man gøre ved det?

Det var Sverres gebet. I lande med store temperaturudsving, forklarede han, måtte der nødvendigvis være et pænt stort mellemrum mellem skinnerne, fordi metal, især jern, udvider sig i varme og trækker sig sammen i kulde. Her stod man over for nogle fysiske love, som ikke var til at komme uden om. Den eneste mulighed ville være at gøre toghjulene mere fleksible, guld ville teoretisk set fungere glimrende, men også hurtigt blive slidt ned, rent bortset fra en del andre og mere oplagte ulemper. Gummihjul som på automobiler ville endnu hurtigere blive slidt. Men hvis man kunne finde på en metode til at bruge det nye gummiprodukt inde i toghjulene, altså uden at de kom i direkte kontakt med skinnerne, måtte det kunne absorbere en væsentlig del af stødene fra skinnernesammenføjningerne. Altså stålindkapslede gummihjul?

Dér gav de leende op. Toget nærmede sig Salisbury. De var snart fremme ved et nyt liv.

* * *

Sidste gang Sverre havde tøvet, var lige inden de skulle gå om bord på postbåden fra Antwerpen. Dér, men helt ærligt først dér, med England på den anden side af havet, følte det endelig som at krydse Rubicon.

Han havde anstrengt sig til det yderste for ikke at lade noget af sin usikkerhed skinne igennem over for Albie. Men det var nu altid så let i Albies nærhed, når de så hinanden i øjnene, Albies smukke, ironiske, intelligente, bedende, bydende brune øjne fejede al tvivl til side. Og dertil kom den næsten lige så berusende følelse af at befinde sig i den nye teknikkens og fredens epoke, som de nu sammen skulle erobre, og hvor alt var muligt. Sammen ville de kunne flytte bjerge, ikke blot billedligt, men om nødvendigt tilmed bogstaveligt, for eksempel hvis det drejede sig om et kanalprojekt.

Det var den ene side af hans vilje og helt klart den stærkeste.

Men det gjorde ikke den anden side mindre plagsom. For det lod sig ikke nægte, at han var løbet fra sit ansvar. Han havde svigtet Norge, for nu straks at finde de store ord frem. Norge, nærmere betegnet velgørenhedslogen Det Gode Formål i Bergen, havde givet såvel ham selv som hans brødre Lauritz og Oscar en uddannelse, som tre faderløse fiskerdrenge fra Osterøya aldrig ville have kunnet komme bare i nærheden af på egen hånd. Det naturlige, den skæbne alle andre i samme situation havde fået, ville have været, at de var fortsat som rebslagerlærlinge på Cambell Andersens rebslageri for siden at avancere til rebslagere, hverken mere eller mindre.

Hvis altså ikke tilfældighedernes spil havde fået mændene fra velgørenhedslogen til ligesom eventyrets gode fe at svinge den tryllestav over dem, der hed højere uddannelse. Det betød ikke alene en førsteklassesbillet på rejsen op til overklassen. De kunne være blevet velhavende allerede efter et par år. De ansættelsestilbud og lønoplæg, de tre brødre havde fået lige efter dimissionen i Dresden, talte deres tydelige økonomiske sprog.

Men med den uddannelse, de havde fået foræret, fulgte også en gæld. Og det var den gæld, han ganske enkelt var løbet fra, som var den en simpel værtshusregning. Han havde lempet sit eget ansvar over på brødrenes skuldre uden overhovedet at tale med dem om det. Det var utilgiveligt.

Ikke fordi det ville have givet ret meget mening at tage den samtale. Lauritz var en storebror, man måtte beundre af mange gode grunde, hans benhårde disciplin, hans afsindige træning for at blive Europas bedste banecyklist, hans urokkelige besluttedhed på at blive nummer ét af alle årgangens diplomingeniører, hans næsten utrolige ihærdighed med studierne, til trods for at han tit måtte have været fysisk udmattet af træningen. Intet skulle stå i vejen for Lauritz.

Det gjorde ham lidt skræmmende, også for en bror. Lauritz ville aldrig have ladet noget så verdsligt trivielt som kærligheden komme i vejen for ærens krav. Og på det konkrete punkt

var der ikke den ringeste tvivl. De skulle alle tre vende tilbage til Bergen og derpå slide som bæster oppe på vidderne i storm og is for en løn, der kun var ubetydelig højere end en banebørstes. I fem år, lige så længe som studietiden.

Derefter, når de alle havde passeret de tredve, åbnede der sig ganske vist nye muligheder. Hvor ofte havde de ikke fantaseret om og spøgt med det nye ingeniørfirma i Bergen, Lauritzen & Lauritzen & Lauritzen? Som fyrreårige skulle de alle tre leve i respektabel borgerlig lykke med kone og børn i hver sit smukke hus i Bergen. Det var planen, som intet måtte komme i vejen for. Allermindst noget, der vedrørte følelseslivet. For Lauritz var stærke følelser kun et tegn på blødagtighed.

At prøve at forklare en urokkeligt stejl og principfast Lauritz, at der ikke desto mindre var følelser, som var så stærke, at de kulkastede alle principper – oven i købet følelser af en sådan art, at de var en vederstyggelighed i Guds øjne, for oven i alt det andet troede Lauritz jo uheldigvis også på Gud – ville have været helt umuligt. Et sådant ræsonnement ville han blot have afvist med væmmelse. Det ville være blevet en frygtelig afsked. Så hellere fejt og principløst stikke af, sådan som han havde gjort.

Det var mærkeligt, at brødre kunne være så ens og dog så forskellige. For folk, der så dem sammen i Dresden, havde der aldrig hersket nogen tvivl. Dér kommer de tre vikingebrødre, sagde man. De var omtrent lige høje og lige bredskuldrede, med samme rødblonde hårfarve, de første år endog ens overskæg, indtil Sverre af politiske grunde begyndte at optræde ubarberet.

Så ens af ydre og samtidig så forskellige af sind. De to ældre brødre gav ikke en døjt for kunst og musik, men for Sverre var det det halve liv. Selv kunne han sagtens se skønheden i en flot arbejdstegning, et dristigt brospænd over en tænkt afgrund oppe på Hardangervidda eller en elegant ligning. Mens Lauritz og Oscar ikke kunne se forskel på en Gustave Doré, hvor motivet dog burde være dem bekendt, og en Claude Monet, og den

eneste musik, der måske kunne aftvinge dem en smule interesse, var lettere underholdningsmusik, helst med messingblæsere, en søndag eftermiddag i parken.

Der var ingen grund til at kritisere brødrene for deres smag, som de trods alt delte med de fleste. Selv havde han fået en gave, som de ikke havde fået, det var den eneste måde at anskue det på. Men det forbløffende var, at de tre, der med garanti havde samme forældre, var vokset op under nøjagtig samme forhold og havde levet op og ned ad hinanden gennem mere end ti års studier, havde kunnet blive så forskellige. Lauritz cyklede som besat, hver gang han havde en ledig stund, Oscar havde ingen personlige interesser ud over riffelskydning, hver søndag marcherede han ud på øvelse med Dresdens skarpskyttekompagni. Man kunne have troet, at det var en aktivitet, der måtte blive noget kedsommelig i længden, men nej. Hans anden interesse, som han gik mere stille med, og som var henlagt til værtshusene og natten, var nemmere at forstå.

Ikke desto mindre havde de elsket hinanden som brødre hele livet, indtil for ganske nylig. Indtil den yngste brors svigt.

Og nu knoklede Lauritz og Oscar så oppe på Hardangervidda. Det var ikke svært at forestille sig, hvordan det var, måske ikke så skrækkeligt nu her i juni, men snart. Engang i en sommerferie med usædvanlig godt vejr efter høhøsten var de alle tre taget fra Osterøya på en uges vandretur oppe i vidderne for at få en forestilling om, hvad der ventede i den højeste, endnu ikke påbegyndte etape af jernbanebyggeriet, den sværeste etape, som de selv skulle bruge deres evner på, når de kom tilbage fra Dresden. Om sommeren var Hardangervidda et fortryllende smukt landskab med farveskalaer, man ikke så nogen andre steder, han havde lavet en række tegninger, tilmed nogle akvareller deroppe. Men det krævede kun et minimum af fantasi at trække et hvidt, flygende snedække hen over hele landskabet og forestille sig temperaturer ned til 35 minusgrader. Og forvandle skønheden til et helvede.

Bergensbanen var Norges største tekniske projekt nogensinde, ingen tvivl om det. Det var også et heroisk projekt eller et godt billede på 1900-tallet som teknikkens århundrede. Så vidt så godt. Men arbejdet var teknisk begrænset og usofistikeret og langt mere præget af hårdt, måske næsten umenneskeligt hårdt, fysisk arbejde. Det var en styrkeprøve snarere end en ingeniørteknisk udfordring ... eller måske var det en uretfærdig eller i hvert fald alt for letkøbt opfattelse hos den, der havde dårlig samvittighed.

Deroppe knoklede Lauritz og Oscar nu i kamp mod elementernes rasen. Mens deres svigefulde lillebror dyrkede de skønne kunster i Paris – hvor han og Albie havde gjort ophold i to dage på vejen til Antwerpen – og det skovrige sydengelske landskab med dets bløde bakker og pastorale scenerier.

Måske var det ligefrem forholdet til kunsten, der havde skabt forudsætningerne for den nu sikkert uoverstigelige kløft mellem brødrene. Under Frau Schultzes tag havde de levet godt, men spartansk og strengt disciplineret. Hvert kvartal sendte universitetet rapporter til Det Gode Formål i Bergen, hvor brødrene Lauritzens studieresultater var anført ned til mindste decimal. Og straks efter blev der overført penge til Deutsche Banks kontor i Altstadt. De led ingen nød, slet ikke. Men pengene fra Bergen levede heller ikke plads til ekstravagance. Pænt og rent hverdagstøj, tre solide måltider på pensionatet, det var det hele.

Med tiden begyndte Lauritz at køre en del pengepræmier hjem på cyklen, som han omhyggeligt delte, så han selv og brødrene fik den ene halvdel og Det Gode Formål i Bergen den anden, penge, som logebrødrene hverken ville have savnet eller være kommet på at spørge efter.

For Sverres eget vedkommende startede det med, at Frau Schultze bad ham udsmykke dørkarmen til den store spise-stue, hvor man indtog søndagsmiddagen, hvis der var over fire gæster. Det var selvsagt “vikingekunst”, hun ville have, og det var, som det var. Det tog Sverre fire dage og kostede ham kun

en ikke-bestået, mindre eksamen, som han snart kunne tage om.

Frau Schultzes søndagsgæster var – ligesom hele Tyskland, havde man nærmest indtryk af – besat af vikinger. De var vildt begejstrede for den oldnordiske ornamentik, og det ene fulgte af det andet. De første gæster, der afgav bestilling, betalte et beskedent beløb. Men efterhånden som han begyndte at blive træt af mekanisk at gentage det, der ganske vist havde været en forunderlig lidenskab helt tilbage i barndommen, hvor han havde snittet sine motiver både her og der i det gamle hus på Osterøya, blev han stadigt mere uvillig og undskyldte sig med studierne. Det fik prisen til at stige dramatisk selv for de enkleste arbejder og videre op efter en stigende skala, hvor det dyreste var sorte reliefmønstre på forgyldt baggrund.

Han delte pengene med brødrene, naturligvis, men ikke med Det Gode Formål. Underligt nok kommenterede Lauritz det aldrig.

Resultatet af dette ekstra håndværkerarbejde var, at de fra og med tredje år aldrig manglede penge, selv om de var begyndt at bruge flere og flere på modetøj. For Sverre var det en lige så stor glæde at klæde sine brødre så flot, at de overstrålede alle studiekammeraterne, som at bestille skræddersyet tøj til sig selv.

Det var måske mere end noget andet denne glæde ved tøj, der førte ham sammen med Albie. Der var en stor gruppe engelske studerende i Dresden, det hed sig ligefrem, at universitetets engelske studenterforening var større end alle de tyske delstater, måske lige bortset fra Sachsens. Det skyldtes, at Tyskland og tysk kultur var kommet på mode i England i de senere år, og de engelske studerende gav ofte syn for sagn, idet deres beundring for alt tysk var meget påfaldende, til tider ligefrem overdreven. De fleste af dem klædte sig ikke desto mindre meget engelsk frem for kontinentalt, om end forskellene var små.

Gik man til koncert eller i Semperoper, tog man naturligvis fint tøj på, det lå i sagens natur og var for øvrigt en del af fornøjelsen. Men kjole og hvidt er kjole og hvidt og kan ikke varieres

ret meget. Frekventerede man derimod Kunst- og Operaklub-
bens soiréer, var udfordringen meget større, for her gjaldt det
om at udvise en mere enkel form for elegance, og det var meget
sværere. I den sammenhæng foretrak de fleste englændere smo-
king, en påklædning som Sverre fandt en anelse fantasiløs, lige-
som bare en enklere form for kjole og hvidt med sort butterfly
i stedet for hvid, hvor alle så ens ud. Undtagen selvfølgelig den
del af dem, der fremturede med at vælge grå bukser til den sorte
eller midnatsblå jakke, "Oxford grey", som de kaldte stilen.

Det måtte have været sådan, Albie og han først fandt hinan-
den. Ingen af dem var i smoking, begge havde gjort sig betydelig
større anstrengelser end som så. De begyndte snart at udveksle
tips om byens skrædderier.

Igen fulgte det ene af det andet. Albie var populær i den
engelske koloni af ingeniørstuderende og indbød oftere end
andre til efterfest. Han havde rammerne til det, en stor bolig
midt i byen med både butler og husholderske. Men det var nu
ikke så ualmindeligt blandt englænderne, der tilsyneladende
udelukkende kom fra velbærgede familier. Og efter hvad de
fortalte, var det sådan, man plejede at indrette sig i studietiden
på Oxford og Cambridge. Det gav ligesom sig selv, og eng-
lændernes overflod i forhold til tyskernes og andre studeren-
des oplevede man blot som noget typisk engelsk, en selvfølge
for borgere i verdens største og rigeste imperium. Deres fester
var enten store og larmende eller, som det oftest var tilfældet
hjemme hos Albie, mere stille og filosofiske, hvor man også tog
godt for sig af de våde varer, men langsommere. Nogle gange
lyttede man til grammofon til langt ud på natten eller læste digte
op, lige så gerne tyske som engelske.

Det var en behagelig samværsform, og Albie var en strålende
og generøs vært. Desuden var det nyttig gratisundervisning i det
engelske sprog, som man ellers kun kom i kontakt med via den
lille del af faglitteraturen, som var amerikansk. Men én ting var
at læse engelsk, en helt anden at tale og forstå sproget.

Det forbløffende ved Albie var, at han til forskel fra alle andre talte et meget smukt tysk, ikke sachsisk, men et andet og alligevel helt perfekt tysk. Han bekræftede også, at han altid blev taget for at være tysker, når han rejste rundt i Tyskland, men han kom aldrig med nogen forklaring på denne evne. Han afviste at være halvt tysk.

Albies udsøgte tysk kom endnu mere til sin ret, når de andre gæster var væltet hjem, og de to var ene tilbage. Hvilket de stadig oftere var; nogle gange brød de andre gæster forbløffende tidligt op, som om de havde fået et vink om sagen.

De begyndte at blive siddende oppe, lidt længere end godt var for morgendagens forelæsninger, mens de talte om alt – nærmest bogstaveligt talt alt – mellem himmel og jord, om Norge og England, om Bach og Mozart, den impressionistiske kunsts gennembrud, Wagners vikingeromantik i forhold til den noget barskere historiske virkelighed, om socialisme og kvindelig stemmeret, om Tysklands modvilje mod at deltage i kapløbet om kolonier og Englands omvendt måske alt for ihærdige anstrengelser i den henseende, om det hollandske clairobscur-maleri sammenlignet med alle de lyse farveskalaer i moderne fransk maleri – hvem ville ikke gerne have en Vermeer hængende hjemme på væggen, især i betragtning af hvor mange moderne franske kunstværker man ville kunne få i bytte for den plus en kopi af den gamle hollænder i tilgift.

I disse stunder, hvor de kun var de to, blev verden smerteligt smuk, som visse passager i Tjajkovskijs symfoni *Pathétique*; hvor lange samtaler kunne de forresten ikke bruge på at sammenligne Bachs matematiske og Tjajkovskijs følelsesmæssige tilgang til at skabe vidunderlig kunst.

Livet blev større og rigere sammen med Albie, og følelsen af det blev stærkere og stærkere, for hver gang han tænkte på, hvordan livet ville have taget sig ud, hvis han havde været rebelslager i Bergen og manglet halvfems procent af synsfeltet ud mod verden. Nogle gange føltes det som et indre overtryk, som

et bildæk, der blev pumpet mere op, end det kunne tåle, og var på nippet til at sprænges, andre gange var det snarere som en feberagtig ophidselse, som han til at begynde med ikke kunne sætte ord på, hverken sublime eller vulgære. Han forstod ikke den hemmelige, og set med nogles øjne uanstændige, kilde til disse overvældende følelser.

Første gang Albie kyssede ham farvel, forsigtigt og ømt, men på munden, gik han som beruset hjem langs Elbens bred i solopgangens røde lys, en bevidst omvej, mens han sang, hvad der faldt ham ind, mest Schubert. Som han gik der, fejede hans følelser al fornuft til side. Han forstod ikke, skænkede det ikke så meget som en tanke, at han stod ved en afgørende skillevej i sit liv.

* * *

Albie var som sædvanlig plaget af dårlig samvittighed. Der var for meget, han ikke havde fået fortalt Sverre. Han havde aldrig så meget som antydnet den katastrofe, der havde været årsag til, at han måtte forlade England og søge en ny tilværelse, i hvert fald starten på en ny tilværelse, i Tyskland. Han havde ikke sagt et ord til Sverre om sine tidligere udsvævelser – en af mange tænkelige forskønnende omskrivninger – dengang han levede det muntre, men ansvarsløse liv blandt Londons bohemer og dandyer, for nu igen at ty til nogle forskønnende omskrivninger.

Til at begynde med var det, som om han ville beskytte Sverre, eller rettere sagt deres tætte forhold, med sin diskretion. Sverre var en ren mand, ubesmattet som en helgen og selve sindbilledet på en landlig uskyldighed. Og det havde intet at gøre med kvindagtighed. Sverre var en viking, muskuløs som en statue i British Museums græske afdeling. Hans blå øjne ledte tankerne hen på saltvand og fiskenet, og samtidig var han ingeniørstuderende på verdens førende tekniske universitet og en drømmerisk kunstnersjæl, og til overmål den mest elegant klædte

mand i Dresden. Det var fantastisk og selvfølgelig uimodståeligt.

Ja, i begyndelsen var han nok ganske enkelt bange for at skræmme Sverre væk ved så meget som at antyde, at der havde været andre mænd før ham, og jo længere han trak det ud, des større og sværere at prikke hul på voksede løgnen sig.

Det skulle ellers have været muligt at fortælle det fra den lyse side. For der havde været stunder, hvor det var en vidunderlig følelse af frihedslykke at være en dandy blandt andre i kredsen omkring Oscar Wilde. Som dengang hele flokken, alle med grønne nelliker i knaphullet og bevidst for sent, troppede op til premieren på *Lady Windermere's Fan*. Den aften havde en hel teatersal fyldt med alle, der var noget i London, elsket Oscar. Ikke mindst da han i sin takketale fra scenen gratulerede publikum med den gode smag og veludviklede litterære sans, der kom til udtryk ved, at alle i salen så ud til at synes næsten lige så godt om stykket som han selv. Hvis George Bernard Shaw havde talt sådan til publikum, ville det have vakt skandale. Men da Oscar gjorde det, befandt han sig i en himmelsk sfære, hvor kærligheden indhyllede ham som et beskyttende lag bomuld og silke og gav ikke kun ham selv, men alle omkring ham følelsen af, at han nu var blevet Prince of London og dermed usårlig.

Blot et par år efter skulle Oscar Wilde sidde ved trædemøllen bag fængselsmurene i Reading, idømt to års strafarbejde for "den kærlighed, der ikke tør kalde sig ved navn", men som på straffelovens sprog hedder *grov uanstændighed*. Katastrofen havde været umulig at forestille sig den aften på St. James' Theatre.

Da skandalens hele omfang stod klart, efter dommen over Wilde, hvor hadet mod alt, hvad han hævdedes at repræsentere, vældede frem i bølge efter bølge i pressen, var den lykkelige tid forbi så hurtigt og brutalt, at det føltes uvirkeligt bare at forsøge at mindes den. Det blev pludselig risikabelt at møde op på byens restauranter i fløjlsjakke med grøn nellike i knaphullet. Alene det at vise sig glatbarberet kunne vække omgivelsernes – ofte berettigede – mistanke. At udtale sig anerkendende

om fransk kunst eller litteratur var blevet yderst uklogt, faktisk grænsende til det landsforræderiske.

Det var Daily Telegraph, der i ramme alvor havde lanceret den politiske kobling. Avisen skrev, at det hele bundede i en satanisk, fransk sammensværgelse, som gik ud på i smug at udbrede unævnelige franske sæder med det formål – på kort sigt – at undergrave den engelske ungdoms moral. For derigennem på lidt længere sigt at udrydde den engelske race. Der var altså tale om en ny form for særdeles lumsk og fej krigsførelse fra den franske ærkefjende. Følgelig stod Oscar Wilde og hans tilhængere for et forræderi mod såvel England som imperiet.

Det kunne godt være, at eftertiden ville grine af disse absurde anklager. Men for dem, der dengang oplevede hadet på deres egen krop, var der ikke langt til panik. For Albies vedkommende gav det mareridt flere år efter.

Da opstandelsen var på sit højeste i London, flygtede han hjem til Wiltshire og mødte sin far for første gang i otte måneder.

Han fandt faderen i det lille arbejdsværelse ved siden af biblioteket, fordybet i regnskaber eller den slags trivialiteter. Han havde forventet en scene, at faderen ville skælde ham ud og give sig til at true med det ene eller andet, det mest oplagte ville vel være at inddrage hans månedspenge. Men det blev der ikke noget af.

Hans far så bare roligt op og nikkede, som om det kun var nogle timer siden, de sidst havde set hinanden, kastede et flygtigt blik på sin søns påklædning, men kommenterede heller ikke den andet end med antydningen af et lille smil.

“Hvor godt du kom,” sagde han. “Jeg foreslår, at vi spadserer en eftermiddagstur og taler tingene igennem. Jeg er snart færdig med det her, du kan jo klæde om i mellemtiden.”

Hvorpå faderen atter fordybede sig i sine papirer. Albie havde ikke andet valg end at gå op på sit værelse og klæde om til det sædvanlige, brune sko, knæbukser, tweedjakke og kasket, på ti minutter forvandlet fra dandy til landlig gentleman. Længst

inde i garderoben hængte han sin lilla fløjlsjakke, den lange hvide frakke og hatten.

Lidt senere gik de ud i parken. Hans far virkede fuldkommen rolig, men ventede en rum tid med at sige noget. Det var en gråvejrdsdag med støvregn.

For det første, indledte hans far omsider, nærmede man sig en situation, der kunne minde om franskmændenes forfølgelse af huguenotterne i 1600-tallet, den moralske panik i London var nu som et vilddyr. Lord Alfred Douglas, Oscar Wildes elskede Bosie, havde rigtignok undgået fængsel og vanære. Men det havde de kære *cousins* Henry James Fitzroy og Arthur Somerset jo også dengang for nogle år siden. En grimme historie, den der såkaldte Cleveland Street-skandale. Men hvorom alting var, havde retfærdighedens mølle dengang ladet sig nøje med at male nogle bordelejere og mere simple kunder i stumper og stykker. At Prinsen af Wales' søn slap ud af nettet, kunne næppe undre. Men som sagt, også de kære *cousins* var sluppet med forskrækkelsen. Nu var der imidlertid grund til at tro, at de lykkelige tider – hvis man ville kalde dem det – var uigenkaldeligt slut og helt seriøst frygte en tid med hæmningsløs forfølgelse. Derfor ville nogle års studier i udlandet være en klog omlægning af tilværelsen.

Så langt havde Albie ikke haft et ord at tilføje eller indvende. Hans fars skildring af situationen havde været lige så rolig, som den var præcis.

De gik lidt videre side om side uden at sige noget, to spadserende gentlemen, som man set på afstand ikke ville tro talte om andet end det, gentlemen nu talte om, vejret, cricket og fasaner. Det føltes, som om der ikke var så meget mere at sige. Sagen var åbenbart klar, og Albie var allerede begyndt at forestille sig livet i Paris. Faderens næste træk kom derfor helt bag på ham.

“Jeg foreslår, at du i dine videre studier specialiserer dig i maskinlære,” sagde han. Simpelthen. Stadig uforstyrreligt rolig og i et tonefald, som var det netop bare vejret, de talte om.

Da Albie efter nogle sekunders tøven, hvor han stadig troede, at det skulle forstås som en typisk engelsk ironisk vits, forstod, at faderen mente det alvorligt, følte det, som om hans verden sank i grus.

Maskinlære? Så enkelt og banalt, sådan noget som kuske, smede og lavere embedsmænd på kontorer i London gik op i? Så sjæledræbende, så lavt!

Bagefter kunne han ikke huske, hvordan han havde formuleret sine indvendinger, ordene blev sikkert stikkende i halsen på ham. Men hans far smilede bare svagt. Han havde sikkert grundet længe over, hvordan han skulle fremføre dette set med sønnens øjne særdeles prosaiske forslag. Han var godt forberedt på indvendingerne.

1900-tallet, indledte han, ville blive maskinernes og teknikkens store århundrede. Maskinerne ville ikke alene ændre landbruget radikalt, men i lige så høj grad såvel samfærdsel og kommunikation som den industrielle produktion. De, der indså det først, ville ikke alene selv blive umådelig rige, men også gøre en velgerning mod menneskeheden.

Og hvis vi nu overførte dette ræsonnement på lige netop Albie? Hvor kunstnerisk Albie end klædte sig, hvor bohemeagtigt udfordrende han end forsøgte at formulere sig, hvor hårdnakket han end fastholdt, at litteraturen var det eneste, der var værd at beskæftige sig med, så var der desværre ikke den mindste tvivl om, at han hovedsagelig var matematisk begavet. Hvad der i øvrigt ikke var noget at skamme sig over, men vidnesbyrdene fra Eton havde været entydige på det punkt.

På Eton havde det desuden været et lukrativt talent. Var det måske ikke rigtigt, at han de sidste to år havde lavet et utal af matematiske hjemmeopgaver, ikke bare for klassekammeraterne, men også for betydelig ældre kammerater, endog præfekter? Hvad der tog dem en time, klarede han på fem minutter, var det ikke sandt? Havde dette talent, som han ikke selv regnede for noget, måske ikke givet ham den bedste privatøkonomi af

alle på Eton, hvor der ellers gjaldt strenge regler for økonomisk støtte hjemmefra? Kunne man måske ikke ligefrem se det som et memento for fremtiden?

Valget så altså sådan her ud: Enten knokle forgæves med det, man elskede, men ikke var god til, i Albies tilfælde poesi og litteratur. Eller give sig i kast med det, man var bedst til. Og med tiden lære at elske det.

En ny, tung tavshed fulgte på spadsereturen. De var kommet ned til den store bæk, hvor forårets vandmasser havde splittet broen ad, det var på tide at vende om.

Albie følte sig fanget af logikken. Hvad der ikke engang behøvede at blive sagt, var, at han som den eneste søn havde et særligt ansvar. Bortset fra det, en skygge han altid havde levet under, var han nu langsomt og metodisk blevet trængt op i en krog. Hvad han havde mest lyst til at foretage sig i livet, var én ting. Logikken talte desværre for noget helt andet.

“Nuvel da,” sagde han. “Så siger vi maskinlære.”

“*Excellent*,” svarede hans far. “Det tror jeg bliver en meget lykkelig beslutning, både for familien og for dig selv, måske ligefrem for England. Så vidt, så godt! Så er der spørgsmålet om, hvor denne maskinlære skal tilegnes. På Cambridge leder man som bekendt ikke forgæves efter naturvidenskabelig undervisning af højeste kvalitet. Men at du vendte tilbage til Trinity College nu, ville næppe være det bedste udgangspunkt for de forandringer, vi har i tankerne.”

Det var en mild, måske ironisk, underdrivelse. Albies liv på Trinity College havde været temmelig “bohemeagtigt”, og desuden var han netop blevet relegeret for resten af studieåret på grund af for meget fravær. Han var altså endnu en gang berøvet alle modargumenter.

“Jeg har forstået det, far,” svarede han resigneret. “Jeg skal søge et nyt liv uden for bohememiljøet. I udlandet, altså?”

“Nemlig. Og nu er det interessante spørgsmål: *Hvor* i udlandet?”

“I Frankrig!”

“Jeg frygtede, at du straks ville køre frem med Frankrig ...”

Faderens had til Frankrig skulle på ingen måde forveksles med den skrækblandede afsky, der var eksploderet i Daily Telegraph og de andre notorisk frankofobe aviser i London. Set med hans øjne var sagen en radikalt anden. Frankrigs bidrag til verden var uden tvivl litteraturen, billedkunsten og i et vist omfang den moderne musik. Men Frankrig var først og fremmest Europas vilddyr. Frankrig var blodtørstigt og krigerisk, så det grænsede til vanvid, og sådan havde det været siden Ludvig den Fjortende og under Napoleon, og vilddyret havde først ladet sig tæmme, da Østrig, Preussen, England, Rusland, ja selv Sverige og på sin vis også den russiske vinter forenede deres kræfter mod bæstet. Englands næste krig ville utvivlsomt og uundgåeligt blive mod Frankrig, som sædvanlig. Det var ikke uden grund, at Albie og hans søstre var vokset op med tyske guvernanter og ikke med franske, som visse *cousins* desværre stadig foretrak, fortsatte faderen sin lange prædiken.

Tyskland repræsenterede, stik modsat Frankrig, Europas fredelige morgenrøde. Han vidste, hvad han talte om. Historikeren Frederic William Maitland og han havde været klassekammerater allerede på Eton, de var jo nøjagtig lige gamle, men de havde også fulgtes ad til Trinity College, hvor han selv var blevet optaget, fordi familien betalte for det, ligesom Albie, men Maitland i kraft af stipendier og enestående begavelse.

De første år havde faderen og Maitland boet dør om dør på Trinity, de havde festet sammen og ... ja. Men altså også ført endeløse samtaler om Europas fremtid.

Maitland havde altid fremhævet Tyskland som Europas ideal, om end et land af upraktiske drømmere i en blå sky af tobak og dejlig musik. Tyskerne var velsagtens Europas fredeligste folk, man behøvede bare se på de sidste fem hundred års krigshistorie. At Frankrig pressede dem til opgøret 1870-71, skyldtes ganske enkelt, at franskmændene som sædvanlig ville benytte

lejligheden til at tilrane sig nye landområder og tænkte, at Europas dengang yngste stat ville være et let bytte. Så det var ikke så sært, at hele verden sympatiserede med tyskerne under den påtvungne krig. En velsignelse, at de vandt! Og lige siden havde Tyskland levet i fuldstændig fred med sine naboer.

Og selv om det nu engang var meget svært at se ind i fremtiden, stod én ting i hvert fald klart: England ville snart igen være i krig med Frankrig, sandsynligvis på grund af konflikten om det nedre Sudan eller et andet område i Afrika. Tyskland ville England naturligvis aldrig komme i krig med.

“Så hvis du har undret dig over, hvorfor du taler fuldlødigt tysk, men elendigt fransk, kender du svaret nu!” afsluttede faderen sin lidenskabelige lovtale til fredens, de skønne kunstners, men i de senere år faktisk også teknikkens førende land i Europa.

Faderen havde igen drevet ham ind i en blindgyde, hvor kun én beslutning syntes mulig. At studere i et land, der i en nær fremtid atter ville blive et fjendeland, ville naturligvis være uklogt. Dermed blev Tyskland det oplagte valg. Albie var overtalt. Og han begræd ikke de glade dage i Paris, han gik glip af, for inderst inde vidste han godt, at hans i forvejen slappe studie-disciplin hurtigt ville forsvinde i en malstrøm af fester og forlystelser, hvis han kom til Sorbonne. Det var ikke for ingenting, at Paris var Oscar Wildes yndlingsby i Europa.

Det eneste, der manglede, var den formelle kapitulation.

“Og hvor i Tyskland havde Far forestillet sig, at jeg skulle tage hen for at studere de her maskiner?” spurgte han afmålt.

“Til Dresden. Jeg vil mene, og det er jeg ikke alene om – så kan de sige, hvad de vil i Cambridge – at det er der, man lige nu finder verdens bedste uddannelse. *Gute Reise, mein lieber Sohn!*”

Så tilsyneladende nonchalant, ja dengang nærmest selvfølgelig, havde hans far sendt ham i armene på Sverre, selv om ingen af dem lige på det tidspunkt havde kunnet så meget som drømme om et sådant skæbnens lune.

Efter blot et par uger i Dresden var det lykkedes ham at skaffe

sig et abonnementskort til Semperoper, og der mødte han selv-sagt en del ligesindede, men også Sverre. Efter forestillingerne samledes entusiastene i operaforeningen for at kritisere og diskutere og om nødvendigt, hvad det så godt som altid var, gå ud og fuldføre samtalen over et par glas.

Det første, han havde lagt mærke til ved Sverre, på afstand i mylderet, var påklædningen og de håndsnyede sko. Men det tog sin tid, før de på en naturlig måde kunne ende i det samme lille selskab, der gik i byen.

Siden den aften, eller rettere sagt det øjeblik, for der var et specielt øjeblik, hvor de så hinanden rigtigt for første gang, havde Sverre hele tiden været en del af hans liv, selv om det til at begynde med mest var hans fantasiliv. Og siden havde et tårn af løgne, om end omslynget af de smukkeste rosenranker, vokset sig højere og højere.

Eller om ikke direkte løgne, så i hvert fald fortællinger og hemmelighedskræmmeri, hvad der nærmest kom ud på ét. Selv vidste han alt om Sverres liv, om den lille by Bergen, øen med dens fjelde og skovtykninger, fiskerbådene, stormenes rasen, faderens og farbroderens tragiske død, der havde gjort seks børn faderløse, lærlingetiden på rebslageriet, alt.

Men hvad vidste Sverre om ham? At han var en slags fåreavler fra den engelske provins?

At de ikke havde kunnet invitere hinanden med hjem på sommerferie, lod sig nemt forklare med, at Sverres mor var dybt religiøs og urokkelig i sine forestillinger om forskellen på almindelig synd og vederstyggelighed. Og hans cykelfanatiker til storebror var tydeligvis lige så reaktionært firkantet, som han var intolerant.

I det selskab havde den mindste smule uforsigtig flirten kunnet afsløre dem, og det var Sverre åbenbart bange for. Det var en reel begrundelse, hvad den side angik.

Men når det kom til den anden side, var Albies undskyldning mere svævende. Sagen var, at hans far sikkert ville have

rynket panden bekymret og så heller ikke mere, altså ikke sagt noget, hvis han havde inviteret en norsk studiekammerat fra Dresden, der helt oplagt ikke bare var en studiekammerat, med hjem på ferie.

Men faderen var den diametrale modsætning til Sverres mor. Han havde hele sit liv været yderst forstående over for unge mænds udsvævelser, indtil de etablerede sig og stiftede familie, som pligten bød. De havde talt meget åbent om sagen, inden turen første gang gik til Dresden. Hans far havde ligesom alle andre i familien også gået på Eton og gjort sig omtrent de samme erfaringer med mandlig intimitet som alle andre. Og det samme på Trinity College. Det var nærmest med beklagelse, han fortalte, at der var blevet sat en brat stopper for hans *Sturm und Drang*-tid, som han kaldte det, da hans egen far alt for tidligt blev revet bort. Så kaldte pligten med ét.

Det var som en naturlov, man bare måtte bøje sig for. Gifte sig, helst rigt, avle mindst én søn og helst et par stykker i reserve. Slut med det glade liv.

Faderen havde levet op til kravene i to henseender. Han var blevet rigt gift og havde fået en søn. Med reservesønnerne gik det derimod ikke så godt, det blev til søstrene Alberta, Margrete og Penelope.

At stille derhjemme med en mandlig ven, i en alder hvor alle andre forventede en kommende forlovet, ville have været mindre heldigt. Ikke ligefrem en katastrofe, men mindre heldigt. Det var måske af ren og skær fejhed, han havde gjort Sverres betænkeligheder til sine egne og vel ikke sagt med rene ord, men måske ladet skinne igennem, at de begge to var i den samme knibe.

Selvfølgelig rejste han alene over til faderens begravelse. Hvis det ikke havde været, fordi hans farfar var faldet i boerkrigen og dermed død i en alt for ung alder, kunne man have frygtet, at det var noget, der lå til familien. Albies far var død af mavekræft, det gik meget stærkt hen mod slutningen.

Efter et års tid var den værste sorg lægt, men han vidste med sig selv, at arret ville lyse hvidt inden i ham til hans dages ende. Hvad han sørgede mest over, var, at faderen og han ikke rigtig var kommet hinanden nær før efter den krise, som dommen over Oscar Wilde udløste. Inden da havde han ikke drømt om, at hans far var så kunstnerisk dannet og litterært interesseret, end mindre at han havde samme tilbøjelighed som han selv; det var først der i den sidste tid, inden han drog i landflygtighed i Tyskland.

Alt for sent havde han lært sin far at kende som andet end den landlige gentleman, der var lige så kedelig og indskrænket at tale med som alle andre landlige gentlemen. For sent var det gået op for ham, at når faderen sad bøjet over arbejdsbordet om eftermiddagen, kunne det lige så godt have været *Faust*, han læste, som fakturaer og opgørelser over høsten. Sørgede faderen over den alt for korte frihedens og drømmenes tid, han havde haft sammen med unge begavede mænd med samme drømme? Sikkert. Men det ville han aldrig få at vide.

Og nu sad han selv i samme situation. Som landet lå, skulle han altså gifte sig og på en eller anden måde få en søn og helst en til. I modsat fald ville hans mor og søstrene – hvis han nu omkom i en ulykke eller på anden vis døde for ung – være nødt til at flytte fra hus og hjem til guderne måtte vide hvor, mens en eller anden *cousin* rykkede ind og satte sig på det hele. Det var som en naturlov, noget man umuligt kunne ændre eller slække på.

Og der var en ting mere, som han ikke rigtig havde gjort Sverre klart. Eller mere ærligt formuleret, en ting mere han havde fortiet. Og som han snart var nødt til at fortælle.

Og nu nærmede sandhedens time sig med den svimlende hastighed af fyrre miles i timen, de var snart i Salisbury. Han satte sin lid til to ting.

Inden han forlod England den uvejrs morgen for fem år siden, havde han forfattet den mest ærlige tekst, han nogen-

sinde havde skrevet. Det var lige efter retssagen mod Oscar Wilde. Det var, mens han endnu gerne ville betragte sig selv som kunstner, forført til denne romantiske drøm ligesom alle de andre unge mænd omkring Oscar, ligesom alle de andre unge mænd opmuntret til det af Oscar selv. Han havde skrevet med sit hjerteblod, så hensynsløst ærligt, som kunsten ifølge Oscar krævede det.

Halvtreds ark var det blevet til, ikke kun om retssagen og livet i bohemi miljøet og den lykkelige tid lige inden katastrofen, men også om sin egen tilværelse, som den faktisk formede sig på det tidspunkt, alt det, som han i over fire år havde skjult for Sverre. Det fandtes altså på skrift.

Efter et par dage derhjemme ville han tage beretningen ud af sit pengeskab og lade Sverre læse den, så måtte det briste eller bære. Men hvis de skulle indlede et nyt liv sammen, måtte ærlighed fra nu af være et *sine qua non*, en ufravigelig betingelse.

Det nye hus stod færdigt. Det kunne vel overbevise Sverre om, at han helt seriøst forberedte en fælles tilværelse for dem. Briste eller bære, det ville snart vise sig. Det var lige så skrækindjagende at erkende, som det sært nok også følte som en lettelse.

* * *

Bagefter måtte Sverre medgive, at han kunne have undgået at blive så totalt overrumplet, hvis bare han havde haft øjnene en smule med sig og, pinligt at erkende, været i stand til at lægge to og to sammen. Han burde for eksempel have forstået et så tydeligt vink, som at det ikke var almindelige hyrekuske, der hentede dem på London & South Western Railways travle station i Salisbury. Og at Albie og han selv uden videre overlod dem deres bagage på nitten kolli uden på nogen måde at holde øje med eller bekymre sig om den, tog han som et charmerende træk ved den engelske provins; her var folk åbenbart så ærlige, at ingen kunne finde på at gå på rov i de tydeligvis

dyre kufferter og rejsetasker. Og selvfølgelig havde han ikke ret meget forstand på heraldik, men han burde alligevel have kunnet se, at våbenskjoldet på hestedroschens dør ikke bare var et byvåben som på droscherne i Dresden. Han opfattede intet af det, der burde være begyndt at dæmre for ham allerede ved ankomsten til Salisbury.

Måske var han fanget af sine stærke fantasier. Han havde udmalet sig et billede, så tydeligt som et fotografi, af hvordan der så ud hjemme hos Albie. Et billede af en fin gård på en bakketop, omgivet af grønne, skrånende enge, en form for stuehus med hvide kalkstensvægge og nogle lader og forrådshuse omgivet af et par hundred græssende får, en fornem bondegård for lidt bedre folk.

Deres vogn rullede snart ud på landet. Det var en næsten helt skyfri sommerdag og forbløffende varmt, i hvert fald forbløffende i forhold til, hvordan englændere havde det med at brokke sig over vejret i deres land.

Albie førte først en kort, munter samtale med kusken på et dialektpræget sprog, som Sverre ikke forstod meget af. Men lidt efter tav han og så ud til at synke hen i sine tanker.

De passerede mindst tre bondegårde, der svarede godt til Sverres forestillinger, og de kom igennem nogle idylliske landsbyer, stenhuse, roser, stråtag; jo, England lignede virkelig England.

“Er der langt igen?” spurgte Sverre, da de havde siddet så længe i tavshed, at det begyndte at virke meget usædvanligt.

“Nej, mindre end tyve minutter,” svarede Albie. “Jeg har forberedt en overraskelse til dig, det har noget at gøre med vores arbejde. Jeg tror, den vil glæde dig.”

Sverre vidste ikke, hvad han skulle sige. Hvis det var en overraskelse, kunne han jo ikke spørge til den. Og Albie lød så underlig, der var noget ved hans tonefald, han ikke kunne genkende.

De var lige kørt gennem en landsby, der tilsyneladende var helt omgivet af en tre meter høj murstensmur. For at komme ud

måtte de passere et par høje gitterporte, hvor der lå et lille bomhus, som om man skulle betale vejttold. Men portvagterne åbnede bare portene, hilste og gjorde ikke mine til at kræve betaling eller spørge efter rejsepapirer. Og så var de ude på landet igen.

De kom forbi nogle damme med ænder og svaner og kørte videre gennem spredt egeskov med majestætiske, århundredgamle træer, hvor der til Sverres forbløffelse gik store flokke af hjorte, ikke den slags hjorte, som han kendte fra Vestlandet og Sachsen, men mindre, lyse og plettede dyr, der åbenbart ikke var spor sky og ikke tog sig af, at hest og vogn passerede tæt forbi dem.

“Sådan nogle hjorte har jeg aldrig set, hvad kaldes de?” spurgte Sverre.

“Dådyr, de er ret almindelige her på egnen,” svarede Albie.

Længere blev samtalen heller ikke denne gang. Albie virkede stadig mærkeligt anspændt. Først nu gik det op for Sverre, at de ikke var kørt *ud*, men *ind* gennem de høje jernporte.

Fra den smalle grusvej, der bugtede sig frem mellem egetræerne, kunne han skimte en meget stor bygning, et hospital eller en garnisonsbygning eller en anden offentlig institution, der set med Sverres øjne virkede fuldstændig malplaceret i de landlege omgivelser. Nogen hvid bondegård på en bakketop kunne han slet ikke få øje på.

Da de lidt efter nærmede sig den vældige bygning, gik det op for Sverre, at det var der, vejen endte, på en stor gårdsplads lige foran en bred stentrappe med høje indgangsdøre. En større samling mennesker var ved at tage opstilling på de nederste trappetrin.

Albie tog en dyb indånding og kneb øjnene hårdt i som af anstrengelse, inden han sammenbidt gav sine instrukser.

“Vi går fra højre til venstre, jeg hilser først og præsenterer dig bagefter. Kys min mor, mine søstre og min farmor på hånden, til de andre giver du hånd.”

Sverre sad som forstenet. Scenen var ikke til at misforstå,

heller ikke Albies korte instruks. De var kommet til et slot, på stentrappen ventede en form for fyrstefamilie, og han havde intet anet om alt dette. At Albie var "lord", kunne så vidt Sverre havde forstået betyde stort set hvad som helst, i hans germaniserede verdensbillede var det ikke anderledes end "Freiherr" eller "Baron", titler som ganske mange studiekammerater i Dresden brystede sig med.

Idet kusen bremsede op lige foran den ventende forsamling, sprang to unge mænd i lyseblå uniformer hen og åbnede vogn-dørene fra hver sin side, samtidig med at de fældede trinbrættet ned og stillede sig i en form for retstilling.

Alle de fantasibilleder om landlig idyl, som Sverre havde bygget op, var sunket i grus i løbet af det sidste minut. Han var tør i munden og frygtede, at han ikke ville kunne sige et ord på hverken engelsk eller tysk, men det lykkedes ham at fremhvisle et hurtigt spørgsmål:

"Hvordan tiltaler jeg damerne?"

Albie, der allerede var på vej ud af vognen, vendte sig hastigt om. Al hans nervøsitet var som blæst bort, tværtimod smilede han sit dejligste smil, som om det var lige præcis det her, der var hans særlige overraskelse.

"Deres nåde til de ældre, milady til de yngre. Hold dig til mig, skat, så skal det nok gå!"

Han hoppede spændstigt ned på gruset og gik med udbredte arme hen mod de finest klædte kvinder, der stod forrest i rækken af ventende, og Sverre fulgte efter skråt bag ham. Albie omfavnede sin mor, kyssede hende og besvarede nogle hurtige spørgsmål om rejsen. Derefter fulgte selve præsentationen.

"Kære mor, lad mig præsentere Sverre Lauritzen, min kommende kompagnon, som jeg har fortalt så meget om. Sverre, min mor, lady Elizabeth."

Plisseret silke, elegant udskæring i halsen, en slags falsk nedringning med tyl, meget raffineret, halssmykket måtte være en akvamarin, for stor til at være en safir, tænkte Sverre desperat,

som om han måtte tvinge sig selv til at tænke på noget konkret for ikke at miste kontakten med virkeligheden, da den ikke lige-frem smukke, men stilfulde midaldrende kvinde rakte sin højre hånd frem, og han forsigtigt tog den med sin venstre, inden han markerede et flygtigt håndkys.

Hun sagde et eller andet om, at han var yderst velkommen. Han forsøgte at mumle et svar. Albie præsenterede sine søstre, lady Margrete, som blev kaldt Margie, og lady Penelope, som blev kaldt Penni. Han kysede deres hænder, de talte tysk og sagde et eller andet spøgende. Han vakte deres munterhed ved at forsøge at oversætte "lady" til "meine gnädige Frau", hvilket åbenbart var forkert. Og så gik ceremonien videre til en ældre dame, der altså måtte være farmoderen, lady Sophy. Albie kom med en spøgefuld bemærkning, som han ikke forstod, om at hun endelig skulle tiltales "lady Sophy", selv om man i familiens snævre kreds nøjedes med at kalde hende Auntie. Samme håndkys, Sverre følte sig stadig ligesom ude af stand til at opfatte, hvad der skete omkring ham; det var som et mareridt, hvor han pludselig var blevet døv og kunne se andre folks munde gå op og i, men ikke få fat i, hvad de sagde.

En stor mand i en form for jaket blev blot præsenteret som "James", Sverre kunne ikke placere ham i rangordenen, da han på den ene side stod tættest ved lady Farmor og på den anden side kun blev præsenteret med fornavn. Det var forvirrende. Han forsøgte sig med et "sir", men fik køligt besked på bare at kalde ham "James". Så nu skulle der altså kun gives hånd.

Derefter fulgte en midaldrende kvinde, der tog sig ud som en mellemting mellem familiens overdådigt og kostbart klædte kvinder og de tjenestefolk, der så ud til at følge længere tilbage i rækken. Hun var "mrs. Stevens", og Sverre gik ud fra, at der kun skulle gives hånd til hende ligesom til James.

Den næste præsentation foregik mærkeligt nok på tysk, selv om den gjaldt en mrs. Jones. Hun talte også tysk, ligesom søstrene. Albie forklarede, at dette var den tidligere Fräulein

Gertrude, som havde afløst Fräulein Hilde, der desværre var stukket af sammen med en af husets revisorer, hvorfor man af tvingende grunde havde måttet fravige visse principper. Hvorved Fräulein Gertrude altså var blevet mrs. Jones, førstekammer-tjener Henry Jones' hustru og dermed solidt forankret i huset og vistnok uden planer om at rømme. Det var en forvirrende præsentation, men åbenbart humoristisk, for de andre lo hjerteligt. Sverre koncentrerede sig bare om, at situationen igen så ud til at kræve håndtryk.

Resten af hilseproceduren langs rækken af de øvrige tjenestefolk i deres sort-hvide dragter var betydelig hurtigere overstået. Derpå gik alle ind, damerne forrest og derefter Sverre, diskret puffet på plads af Albie, der fulgte lige bagefter og hviskede, at nu skulle han bare holde sig til ham, så ville det hele gå som en leg.

Tyendet forsvandt som ånder i alle mulige retninger. Familien samledes i en mindre salon i stueetagen, over for et bibliotek og et herreværelse, indrettet i en stil, Sverre ikke kunne placere kunsthistorisk, ud over at det måtte være 1700-tal og meget engelsk, i hvert fald ikke fransk. James serverede te, kaneéer og scones. For Sverre var det alt sammen som en drøm, eller en choktilstand, eller begge dele. Han gjorde sit bedste for at besvare venlige spørgsmål om løst og fast, hvilket faldt ham lettest, når han talte med søstrene, som insisterede på at tale tysk med ham; deres tysk var næsten lige så perfekt som Albies. Teceremonien varede vel en halv times tid, hvorefter lady Elizabeth pludselig rejste sig. Albie rejste sig straks efter, og Sverre var åndsnærværende nok til at følge hans eksempel. Lady Elizabeth sagde et eller andet om den lange rejse, trætte gentlemen og velkomstmiddag klokken otte.

Albie tog Sverre under armen og ledte ham ud, som om han selv var ude af stand til at gå. Ude i den friske luft vendte hans tænkeevne, der havde virket helt slået fra, pludselig og befriende tilbage.

“Jamen kære, kære Albie, hvorfor har du aldrig sagt noget om det her?” spurgte han, da de gik ned ad hovedindgangens ujævne kalkstenstrapper.

“Til at begynde med fordi jeg var bange for at skræmme dig bort, siden, da jeg ikke var så bange for det mere, fordi jeg syntes, at det betød så lidt, og at vores nære forhold til hinanden var så højt hævet over alle økonomiske og sociale trivialiteter, og senere igen fordi jeg var flov over, at jeg ingenting havde sagt. Og nu er vi her så.”

“Det der svar har du pudset på længe.”

“Ja, det kan du bande på. Lige siden vi gik om bord i Antwerpen, omtrent.”

“Det var i hvert fald yderst velformuleret.”

“Tak, min kære.”

De tav og gik videre gennem den uoverskueligt store park hen imod et hvidt, aflangt toetageshus med overdimensionerede vinduer, der gik helt nede fra jorden og op til overetagen, velsagtens en form for orangeri.

De havde gennembrudt den første barriere, fået sagt det allervigtigste først. Men der var ganske meget, som var næstvigtigst. Sverre var stadig så rystet, at han tøvede med at gå videre. Albie så rørende skyldig ud, og samtalen måtte ikke udarte til en form for forhør. Samtidig var Sverre ved at revne af nysgerrighed.

“Du ved jo godt, at jeg kommer fra, hvad man kalder jævne kår, ikke sandt?” sagde han prøvende.

“Åh, et af mange nedladende engelske udtryk. Men jo, selvfølgelig, til forskel fra mig har du jo fortalt alt om din baggrund. Det hedder sig ellers, at mennesker med sådan en baggrund skammer sig over den og kan finde på at gøre sig de voldsomste anstrengelser for at skjule den, men bliver gennemskuet af sådan nogle som mig. Men det har du aldrig gjort. Mellem os har det været lige omvendt.”

Svaret kom bag på Sverre, men han fik ikke spurgt om mere,

for nu var de nået hen til fortrappen til det aflange, hvide hus. Albie holdt to nøgler op med en sigende mine, gav Sverre den ene og låste fordøren op.

“Her har du den overraskelse, jeg talte om,” sagde han, da de trådte ind.

Hall'en var et forbløffende syn, så uengelsk som man kunne forestille sig, måske mest tysk, muligvis hollandsk. Væggene var hvidkalkede som i en protestantisk kirke og udsmykket med litografier, der ledte tankerne hen på tekniske tegninger og ingeniørkunst, iblandet enkelte dramatiske oliemalerier, der vakte tilsvarende associationer, frembrusende lokomotiver, vældige atlantdamper. Det hele lugtede af rengøringsmidler, maling og nybyggeri. En hesteskoformet dobbelttrappe i lys eg beklædt med ægte persiske tæpper førte op ovenpå. Lyset og den moderne stil stod i grel kontrast til dunkelheden i det gamle slot nogle hundred meter borte.

Albie åbnede en sidedør, og de trådte ind i et stort bibliotek og arbejdsværelse med fire fuldt udstyrede tegneborde af samme type som hjemme i Dresden.

“Biblioteket er velforsynet, du finder så godt som al teknisk litteratur inden for vores områder, to tusind seks hundred bind,” sagde Albie, gik hurtigt videre og åbnede den næste dør.

Dér, i den fjerneste ende af stueetagen, var der et fuldt udru-stet mekanisk værksted. Hvad som helst man udtænkte ved tegnebordene i det tilstødende arbejdsværelse, kunne man straks efter prøve at konstruere i virkeligheden herinde.

En vindeltrappe i værkstedets fjerneste hjørne førte op til en stor salon indrettet som en blanding af klassisk herreværelse og bibliotek med hovedvægt på skønlitteratur og humaniora. Indretningen var i kontrast til det naturvidenskabelige bibliotek nedenunder af mere konservativt tilsnit, med mørke træpaneler, orientalske tæpper, et par palmer, marinemalerier på væggene, en grammofon med en anselig pladesamling. I tilslutning til herreværelset lå der fire gæsteværelser, enkelt indret-

tet med smagfuld udsmykning og græske frisemønstre i stedet for stukkatur.

Sverre fulgte tavs i hælene på Albie, da de gik tværs gennem overetagen helt hen til et badeværelse på størrelse med en bedre dagligstue. Selve badet var ikke just et badekar, men et mindre bassin, som man trådte ned i via en lille trappe af messing og mahogni. Også her var indretningen i græsk stil, eller ledte i hvert fald tankerne i den retning, med vægfliser i koboltblåt og hvidt.

De havde hver sit soveværelse i tilslutning til det store badeværelse. Soveværelsernes bageste væg var helt dækket af rummelige garderobeskabe, her var stilen igen mere dunkelt orientalsk, og de store forhenværende orangerivinduer var indrammet af dobbelte draperier, først et lag rynket tyl og derover tunge, rubinrøde fløjlsgardiner. Gulvet foran den store, sorte jernseng var fyldt med Sverres kufferter og rejsetasker, der – slog det ham først nu – som ved et trylleslag var nået frem fra jernbanestationen i Salisbury.

Han var målløs, havde ikke sagt et eneste ord under fremvisningen. Nu sank han ned i en læderlænestol midt i al bagagen, pustede demonstrativt ud og tørrede sveden af panden med sine manchetter, skjorten skulle alligevel skiftes.

“Ikke så ringe, vel?” sagde Albie.

“Ikke spor ringe,” svarede Sverre lavt. “Det her er altså overraskelsen?”

“Ja, det her er overraskelsen. Her kan vi få den frihed, vi har brug for til at skabe alt det nye. Ingen tjenestefolk boende i huset, de kommer over i forbindelse med måltiderne og trækker sig så tilbage. Køkkenregionen ligger lige herunder. Rindende vand ligesom heroppe i badeværelset. Men du virker nu mere bleg, men fattet, end lykkelig.”

“Jeg er bleg, men fattet og lykkelig.”

“Vi bruger et par timer på at pakke ud, og så ses vi i badet, lyder det ikke godt?”

Sverre nikkede tavst, men det lykkedes ham at presse et for-

sigtigt smil frem. Da Albie overdrevent småfløjtende havde trukket sig tilbage gennem badeværelset og ind på sit eget soveværelse, blev han apatisk siddende. Det var altså den vej, man skulle, gennem badeværelset, ikke via en gang. De sov jo altid i samme seng, når de kunne slippe af sted med at tilbringe nætterne sammen. Hvad skulle de gøre nu? Hver anden nat inde hos Albie, hver anden nat her?

Han sad helt stille i lænestolen og kunne ikke samle sig til at gøre noget som helst. Rodet rundt om ham var ikke noget at snakke om, det var bare at pakke ud og stuve kufferterne og taskerne af vejen, så ville alt være i den skønneste orden. I vinduerne stod der to store buketter pragtfulde røde roser, det måtte være en tidligtblomstrende sort. Det sydlige England var berømt for sine roser, havde han læst et sted, mildt klima, godt med regn. Han sank hen i en drøm om roser, maledede dem for sit indre øje med hver eneste fin fold i kronbladene og tænkte, at lige nu kunne han ikke tage sig sammen til noget som helst andet end at male et stilleben i fantasien.

Det var en sindstilstand, han var nødt til at bryde ud af, helst med det samme, det vidste han udmærket. Samtidig mindede den om nydelsen ved at ligge og gasse sig lidt ekstra om morgenen, selv om prisen var, at man måtte halvløbe til dagens første forelæsning.

Til sidst satte han begge hænder på lænestolens blanke læderarmlæn, rejste sig lidt stift og tog nogle beslutsomme skridt hen mod de to store kasser med bøger. Han havde forsøgt at sortere sine bøger i alfabetisk orden, men indså, at det næppe var til nogen hjælp. Cirka halvdelen af bøgerne skulle stå heroppe på det humanistiske bibliotek, den anden halvdel nede på det naturvidenskabelige, som om det drejede sig om to adskilte verdener. Han gik i gang med at foretage en første omsortering af bøgerne i de to kasser, naturvidenskab i den ene og humaniora i den anden. Senere måtte han stille dem på plads en ad gangen i de to bogsamlinger.

Da han havde slæbt de to ompakkede bogkasser ud på trappeafsatsen, vendte han tilbage til sit soveværelse og kastede sig over arbejdet med at sortere alt tøjet og skabe en form for logisk orden inde i de rummelige garderobeskabe. Fritidstøjet burde vel hænge nærmest skabsdørene, derefter middagstøj til hverdagsbrug og så kjolesættene og længst inde diverse til spadseretur og byture? Jo, det virkede mest praktisk. Og bagefter kunne han stille alle skoene efter omtrent samme system.

Der manglede ikke småskabe og skuffer til at sortere skjorter og undertøj i. Han arbejdede ivrigt og metodisk, havde hørt Albie lukke op for vandet til badet.

Han var netop færdig og ved at afslutte arbejdet med at stable tasker og kufferter ind på de brede hylder øverst i garderobeskabene, da Albie kom ind og tog hans kjolesæt, slængte det skødesløst over armen og rodede lidt i kjoleskjorterne.

“Jeg hænger klunset her uden for soveværelsesdøren, så skal Jones nok tage hånd om rejsekrøllerne i god tid inden middagen. Vi ses om ti minutter i badet,” sagde han og forsvandt uden at vente på svar.

Sverre gik tilbage til soveværelset og satte sig igen i den moderne læderlænestol. Først nu så han, hvor æstetisk gennemført værelset var. Vinduerne gik helt op til taget, fordi bygningen jo engang havde været beregnet til planter og, formodede han, eksotiske træer. De grønne, skinnende nye læderdetaljer stod perfekt til de tunge, mørkt rubinrøde draperier og til det afghanske tæppe i samme røde farve med sorte mønstre. Midt for de kæmpemæssige vinduer stod der en palme, på væggene hang der billeder af græske idrætsmænd fra antikken med den kendte diskoskaster i midten. Albie havde en god smag, sans for det enkle og rene. Ingen overdrivelser, få farver, men i kombinationer, der simpelthen smeltede sammen. Hvis en enkelt detalje kunne siges – i det mindste i spøg – at være “dekadent”, så var det de røde lagner, der tittede frem under sengetæppet. På den anden side spillede de farvemæssigt sammen med det

afghanske tæppe, hvis sorte mønster på sin side harmonerede med den sorte jernseng.

Han hørte, hvordan vandet endelig holdt op med at løbe derude på det store badeværelse, der ligesom forstærkede lydene, og han hørte Albie stønne af velbehag, velsagtens idet han steg ned i badet. Det føltes pludselig voldsomt tillokkende, Sverre flåede tøjet af, smed det fra sig uden at tænke på at lægge det sammen og gik nøgen ud på badeværelset. Albie lå, så lang han var, som en opvisning af mandlig skønhed, hvad der sikkert også var meningen, Sverre steg ned i det glitrende blå og slog armene om ham, og i samme nu forsvandt de seneste timers følelse af chok og usikkerhed, og deres lidenskab flammede op lige så hurtigt og selvfølgelig, som når man sætter en tændstik til et veltilrettelagt bål. Intet var svært eller fremmedartet mere.

Bagefter lå Albie sammenkrøbet over Sverres bryst, let som et barn i vandet. Sverre kom til at tænke på hjortene ude i parklandskabet, sammenlignet med hans egen krop var Albies så elegant. Selv var han grov og tung, typisk bonde velsagtens.

De lå længe stille og omslyngede, sagte vuggende i vandet uden at bevæge sig, indtil det blev koldt, og Albie kom til at ryste af kulde. Så stod de op og snuppede hver sit store badehåndklæde.

“Hvad middagen angår,” sagde Albie, atter med øjnene fulde af lys, mens han froterede sig som en gal for at få varmen igen, “så kommer der en del gæster. Mest naboer og fjernere slægtninge, den vigtigste er lord Somersset, som er gift med min ældste søster, Alberta, så træffer du også hende. Vi bliver vel en atten-tyve personer. Det er min velkomstmiddag, senere falder der mere ro over det hele.”

“Og hvad skal den norske spurv stille op i den tranedans?” spurgte Sverre, hvis nervøsitet var blevet vakt igen.

“Det er så let som ingenting for dit vedkommende, lord Somersset skal have min mor til bords og en af naboerne, sikkert den ældste, min farmor, så dem slipper du for. Som min

gæst får du plads mellem mine to ugifte søstre, og de elsker at tale tysk. Så du har ikke noget at bekymre dig for.”

Albie smed håndklædet fra sig, smilede på sin uimodståelige måde, hvis det da ikke ligefrem var selvironisk, og trykkede Sverre ind til sig.

Sverre skubbede ham forsigtigt fra sig, tog hans hoved mellem sine flade hænder og så ham ind i øjnene for at forvise sig om, at han ikke skjulte noget, før han spurgte om det, der havde gjort ham usikker.

“Men hvad skal jeg tale og frem for alt *ikke* tale med dine søstre om?”

“Jamen, for fanden!” udbrød Albie forbavset. “Du har et socialt instinkt på niveau med farmors. Men all right, nu barberer vi os og tager en cigaret eller to, inden vi trækker i tøjet, så skal jeg nok fortælle dig den smule, du behøver at tænke på.”

De havde hver sit toiletrum med separat indgang fra soveværelset, for enden af det store badeværelse, med vandkloset, håndvask, stærk elektrisk belysning og vægfast spejl. De barberede sig omhyggeligt, hver især fordybet i sine egne tanker, inden de mødtes ved Albies rygebord inde på hans soveværelse. Det var indrettet ligesom Sverres, men med spejlvendte farver, så det, der var grønt hos Sverre, var rødt hos Albie og omvendt.

De havde begge to taget en badekåbe på, Albie var stadig lidt forfrossen efter at have ligget for længe i det mere og mere kolde vand. Cigaretterne var tyrkiske med guldfarvede mundstykker.

“Sagen er helt enkelt den,” erklærede Albie, da han havde taget sit første lange, nydelsesfulde sug af cigaretten, ingen kunne få det at ryge til at virke så tillokkende som ham, “at mine to lillesøstre ville have elsket dig, hvis du havde været kvinde.”

Han gjorde en kunstpause, sikkert helt bevidst for at forvirre Sverre, som da også havde svært ved at forstå paradokset.

“Du er ikke med?” drillede Albie.

“Nej, det er jeg ikke. Er de også ...?”

“Absolut ikke! Lesbianisme forekommer kun blandt storbyer-

nes intellektuelle. Ikke i den mere fossile landlige overklasse, her læser man så at sige næppe nok Sappho. Du har ganske meget at lære om England, men det her er bare dag nummer to, så tag det roligt. Men hør nu her: Hvis du havde været min kvindelige kæreste, min forlovede eller kommende forlovede, og set nogenlunde frodig ud, altså i stand til at føde en søn eller helst to-tre stykker, så ville de have elsket dig. Nu er du heldigvis en mand.”

“Heldigvis? Åbenbart ikke for *Penni* og *Margie*, lyder det til?”

“Næh, dér har du helt ret, er jeg bange for. Sagen er den, at hvis jeg får en søn, hvad jeg ulykkeligvis før eller siden er nødt til at sørge for, så kan Penni og Margie blive boende her til deres dødsdag, selv om det ikke skulle lykkes os at få dem gift. Også selv om jeg skulle gå hen og stille træskoene. Det samme gælder mor og farmor.”

“Og hvis ikke?”

“Hvis ikke, kommer der en eller anden *cousin*, jeg er ikke engang rigtig klar over hvem, men altså en eller anden fjern slægtning, og overtager titlen og dermed også huset og ejendommen. Og sætter hele den gamle jarls familie på porten.”

“Jarl? Er det det, du er?”

“Ja ja, den trettende jarl af ... åh, det er ikke noget, jeg har bedt om, og for os to har det ingen betydning. Tilbage til spørgsmålet!”

“Hvilket spørgsmål?”

“Når mine to søstre, ligesom i forbigående, spørger dig, om du er forlovet eller går i giftetanker, er det bare for at finde ud af, om du foretrækker mænd. Hvad de naturligvis har dig mistænkt for. Altså svarer du nej, ellers fører det til for mange løgne. Men, og det er vigtigt, du forklarer det med, at din elskede Hannelore eller Brigitte, eller hvad du nu vil kalde hende, dit livs store kærlighed i Tyskland, blev tvunget af sin ærkekonservative far til at sige nej til dig, fordi du var af for lav byrd. Kan du følge mig?”

“Ja, jeg er med.”

“Godt. Du er endnu ikke kommet over din ulykkelige kærlig-

hed, drømmer hele tiden om din elskede Hannelore eller Brigitte, og så videre. Men hvis de begynder at spørge til detaljer, så husk, at de begge ved forbløffende meget om Tyskland. Kan du klare det?”

“Om jeg kan klare at forstille mig? Det ved du da. Nogle gange er vi nødt til at forstille os, andre gange ikke. På Osterøya altid. Her på ... ja, hvad hedder stedet her egentlig?”

“Manningham House.”

“Her på Manningham House er jeg altså nogle gange nødt til at forstille mig. Og andre gange ikke. Er det dét, du mener?”

“Præcis! Og det var alt for i dag, din anden dag i England. Men glem aldrig, at du betyder mere for mig end alt andet, og at vi nok skal finde ud af det hele sammen. Også her i en anden verden.”